

JENEI GYULA

Légszomj 9.

(Jegyzetversek járvány idején)

már megint itt van a versvideók ideje. már megint megígértem, hogy csinállok egyet a költészet napjára. s meg is teszem: keresek szöveget, felmondom, elküldöm. csak azt nem tudom, miért. hogy mi értelme van. de akkor miért csinálom mégis? megszokásból? vagy mert elvárják? hiúságból? vagy egyszerűen jelen kell lenni – legalább így és ennyire –, különben elfelejtenek, ahogy a halottakat szokás? gyorsan? de hát nemsokára halottak leszünk járvány nélkül is. s akkortól teljesen mindegy, hogy volt-e értelme ennek az egésznek, hogy szép volt vagy csúnya, s az is, hogyan emlékeznek ránk – akik még valameddig –, meg a verseinkre, és hogy hogyan bénáskodtunk hiúságból a hülye kis házias versvideóinkkal.

*

nem is lett rossz a versvideó-összeállítás. vannak benne jó versek. meg persze sikerületlen beállítások, gyenge hangminőség, bénázás. de örülök, hogy megcsináltam. az viszont továbbra is kérdés, hogy mi értelme volt, mi értelme van.

*

mikor unom meg az életet annyira, amennyire nagyanyám unta? hetvenévesen összeroppant néhány csigolyája, és púpos lett. szégyellhette, mert utána alig mozdult ki a kerítésen kívülre. a ház körül viszont megcsinált mindent, főzött, varrt, ellátta a jószágokat, de boltba vagy piacra csak nagyon ritkán ment. orvoshoz

nem járt, az is csak egyszer jött ki hozzá, amikor tüdőgyulladást kapott. a *huckleberry finn kalandjait* olvastam épp, s nagyon féltem, hogy meghal nagyanyám, aki persze felépült, túlélte a lányát, a férjét, a testvéreit, a szomszédasszonyait, túlélte kilencvennégy évet, s közben megunta, hogy élni kell. meghalhatna végre, és hogy régen minden más volt, mondogatta néha. meg hogy nincsek már csillagok sem az égbolton. de hát hogyan is láthatta volna őket – *akik nézték hannibál hadát*, akik látták őt is, s *most néznek engem* –, amikor olyan hajlott volt a háta, hogy föl se tudott tekinteni a kunhegyesi nagy égre?

*

nagy ívben kerülgetem a járókelőket a sétányon. én maszkban vagyok, sokan viszont nem, de legalább nem lihegnek, mint a futók, akik egyáltalán nem hordanak maszkot, és többségük az elvárt távolságot sem tartja, viszont belebámulnak, és így belefújtatnak a képeembe. kerülgetném őket, lehúzódok a sétányról a fűre is, ám ők ezt úgy értelmezik, hogy jó nyomvonalon haladnak, s némelyik olyan udvarias, hogy még egy köszönömöt is felém zihál. nem is sejti, hogy épp a pokolba kívánom.

*

pokolba kívánom néhány embertársamat, akik jönnek-mennek, közlekednek, élnek a városban, s közben megsértik a járványhelyzet logikusnak tűnő törvényi előírásait, pontosabban a pandémiáról rendelkezésre álló információhalmazból nem a józan ész szerint vonnak le következtetéseket, vagyis nem az elvárható viselkedésmintákat követik. aztán arra gondolok, bizonyára vannak közöttük szerelmesek, kiszolgáltatott szerencsétlenek, betegek, öngyilkosjelöltek, s olyanok is, akik valaha jót tettek velem, de már nem ismerem meg őket, mert rossz az arcmemóriám, vagy csupán pár pillanatra hozott össze minket a véletlen. lehet, hogy épp azt kívánom a pokolba, aki a jövő héten beköti az infúziómat, és ellát a covidosztályon. aki megmenti az életem.

*

mikor fiatal barátomnak megmutatom újabb jegyzetverseimet a járványnaplóból, fölhívja a figyelmemet, hogy vannak bennük formai permutációk az előző kötetből, a légszomjából. igaz van. de hát miért is ne lennének? és nem csak formaiak. hisz mióta kitört a járvány, ugyanazokkal a fogalmakkal, félelmekkel játszom. rakosgatom őket ide-oda az elmében, a versekben, és rakosgatódnak ide-oda a tudatalattimban. néha beszivárognak ugyan új elemek, de a lényeg nem sokat változik. rakosgatom a szorongás tárgyasítható mozaikdarabkáit: maszk, fertőtlenítő, remény (ez tárgyasítható?), online hétköznapiak, nehézlégzés, tesztek, vakcinák, statisztikák, kommentek, üres színházak, üres utcák, üres égbolt, üres életek. s a halál mint eszményi üresség.

*

hipochonderként hogy tudok ennyire bízni a vakcinában?, kérdezi valaki, s hozzáteszi, ő jobban fél az oltás hosszútávú mellékhatásaitól, mint a vírustól vagy annak bármelyik mutációjától. és, mondja még, sokakban az a félelem dolgozik, hogy emberkísérlet részesei vagyunk. hát kétségeim nekem is vannak a vakcinával, a maszkhasználat, meg tulajdonképpen mindennel kapcsolatban, de értelmemmel elfogadom a tudomány, a szakemberek állításait, még ha kételkedem is olykor bennük (miért is ne kételkednék?), hiszen a tudományos megállapítások, az orvosi vélemények is gyakran ellentmondásba keverednek egymással, vagyis az újabb valóság-részecskékből építkező újabb elképzelések olykor fölülírják a korábbiakat (de aztán csak kialakul valami szintézis, közmegegyezés?), s én igyekszem lépést tartani velük. nem a megértésükkel, mert az képtelenség volna, hanem azzal, hogy megismerem és elfogadom a belőlük következő tanácsokat, viselkedési javallatokat. a hit viszont más. hiába igyekszem józan ésszel kiszűrni az álhíreket, megsejteni a mögöttük lévő érdekhálókat, mégis a legnyilvánvalóbb

hazugságok is belém másznak, s megtapadnak a szájpadrólson vagy valahol az agy mögött, esetleg alatt, ahol az ösztönök, az őseemberi szorongás tanyázik. hiába nem hiszek a pokolban, a szellemekben, mégis, a magány sötétjében, ott az agy mögött vagy alatt, ott csimpaszkodnak a gyerekkori rémmesék, nagyanyám történetei boszorkányokról, kulcslyukon is átmászó szellemekről, és ha látok egy jó horrorfilmet visszajáró, túlvilági lelkekről, hát sokáig nem tudok elaludni. szóval én is teli vagyok kétségekkel. még abban sem vagyok biztos, hogy a járványnaplós szövegeim micsodák. kitaláltam hát, hogy jegyzetversnek nevezem őket.

*

szenzitív egészségügyi adat, hangzik el a tantestületi értekezleten, hogy fölvette-e valaki a védőoltást, vagy nem. persze akikkel együtt várahoztunk az oltópontokon, azoknak a véleményét a vakcinázásról tudhatom. de hogy a többi miért titkos? eszembe jut, amikor a kilencvenes években a napilapnál, ahol dolgoztam, mentünk a fizetésért, s a pénztáros hölgy közölte, egyszerre csak egyikünk mehet be, mert szenzitív pénzügyi adat (nem így mondta, de hivatkozott egy jogszabályt), hogy ki mennyit keres. így aztán attól fogva csak azt tudhattuk egymásról, ki mikor rúgott be, ki kivel, ki a főnök kedvence, kinek hány hasábjá jelenik meg havonta. és hogy ki tud írni. és ki nem.